

ДО ПРОБЛЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНО-ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ У НЕЛІНГВІСТИЧНОМУ ВИШІ

Байдак Л.І.

Розвиток світового співробітництва у різних сферах життєдіяльності зумовлює потребу підготовки випускника нелінгвістичного вишу, готового до взаємодії з представниками інших країн. У зв'язку з цим постає необхідність індивідуально-диференційованого підходу до навчання іноземній мові у виші з метою підвищення якості освіти, формування високого рівня мотивації до вивчення іноземної мови.

На сучасному етапі головною метою навчання іноземній мові у ВНЗ є формування та розвиток міжкультурної професійно-орієнтованої комунікативної компетенції. Як свідчить досвід, студенти-першокурсники нефілологічних спеціальностей зазвичай мають різний рівень підготовки з іноземної мови. У таких умовах традиційний узагальнений підхід до її викладання не дає позитивного ефекту. Орієнтування на вирівнювання підготовки студента не дозволяє реалізувати його індивідуальний потенціал, активізувати його здібності, забезпечити індивідуальний розвиток, а тому не сприяє підвищенню рівня знань. Тож проблема індивідуально-диференційованого підходу до навчання іноземній мові у процесі професійної підготовки студента є на сьогодні актуальною.

Поняття «індивідуально-диференційованого навчання» зазвичай пов'язують з необхідністю врахування при організації навчального процесу індивідуальних особливостей студентів, щоб за допомогою варіативності методів та змісту навчання максимально виявити потенціал кожного студента. Ці питання частіше піднімаються стосовно організації навчального процесу в школі, проте диференційоване навчання у вищому навчальному закладі не має суттєвих відмінностей і розглядається як диференціація змісту освіти. Воно передбачає цілеспрямоване використання різноманітних дидактичних тактик та прийомів з урахуванням особистих якостей студента.

З метою підвищення якості навчання іноземній мові як компоненту вищої професійної освіти особливого значення набуває потреба здійснення індивідуально-диференційованого підходу до тих, хто вивчає іноземну мову – як до окремих груп (сильних, слабких), так і до окремих студентів. Такий підхід ставить за мету не лише покращення результатів успішності з низьким чи елементарним рівнем володіння іноземною мовою, але й для вдосконалення знань сильних студентів. Важливо розуміти, що такий підхід не повинен застосовуватися епізодично. Його потрібно використовувати на різних етапах засвоєння навчального матеріалу: введення нового матеріалу, його відпрацювання та контроль.

У методичній літературі з даної проблеми розрізняють два види диференціації: профільну та рівневу (внутрішню).

Профільна диференціація – це змістовно-опорна диференціація. Вона ґрунтується на навчанні різних студентських груп за програмами, що відрізняються широтою та глибиною викладу матеріалу.

Рівнева диференціація базується на тому, що студенти однієї й тієї ж групи, у межах однієї й тієї ж програми та підручника вивчають іноземну мову на різних рівнях опрацювання навчального матеріалу. Технологія рівневої диференціації навчання іноземної мови студентів нелінгвістичного вишу має безсумнівні переваги, оскільки у такому випадку виключається «зрівнялівка» та усереднення студентів. Взавши за основу базовий рівень іншомовної компетентності, необхідно розробити ряд доповнень до вимог на цьому рівні, збільшуючи обсяг змісту для різнорівневих підгруп (мікрогруп) і диференціюючи вимоги до всіх видів мовленнєвої діяльності, до володіння граматичними і лексичними навичками. При цьому поглиблення за рахунок здібностей студентів, що опановують відповідними лексичними, граматичними і мовленнєвими навичками, повинно проходити за однакової кількості годин.

Сенс диференційованого підходу полягає в тому, щоб враховуючи індивідуальні особливості кожного студента, вибрати для нього найпридатніший варіант завдань на занятті й підібрати відповідні завдання для самостійної роботи.

Можна працювати в аудиторії над спільним завданням, але при цьому різним групам студентів слід отримати диференційовані завдання з урахуванням їх індивідуальних особливостей. Студенти з різною мовною підготовкою повинні залучатися до активної роботи, при цьому студенти з вищим рівнем знань мають виконувати завдання підвищеної складності.

Як показує досвід, кваліфікована організація індивідуально-диференційованого підходу до організації процесу навчання іноземній мові в нелінгвістичному виші вимагає не лише додаткових витрат часу від викладача на планування і реалізацію цього підходу в навчальному процесі, але й уміння самого студента самостійно працювати над вивченням мови, прагнути поповнювати і підтримувати свої знання, розвивати інформаційну і комунікативну культуру.

Таким чином, раціональне поєднання фронтальних та індивідуальних диференційованих занять зі студентами нефілологічних спеціальностей сприятиме ефективному навчанню іноземної мови в виші та покращить індивідуальний підхід до кожного студента.